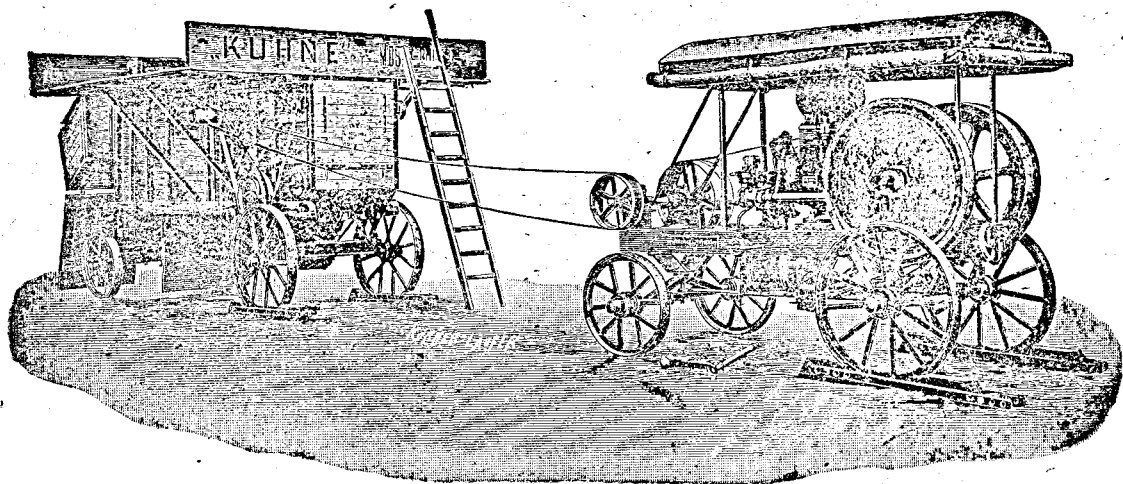

Mindennemű **Talajművelő és porhanyító** eszközöket

VERA II. és MOSONI DRILL

sorvetőgépeket, új 2012

ROYAL-DRILL

sorbavető műtrágyaszóró gépeket,

hírneves **'Osborne'** aratógépeket

elsőrendű kivitelben szállít

'KÜHNE' mezőgazdasági gépgyár r.-t. **Moson.**

FŐRAKTÁR:

Elsőrendű benzinmotoros cséplőkészletek 3-20 lóerőig. BUDAPEST, VÁCI-KÖRUT 57/a.

I. H. C. Benzin-Motorok gazdasági üzemek számára a legjobbak,

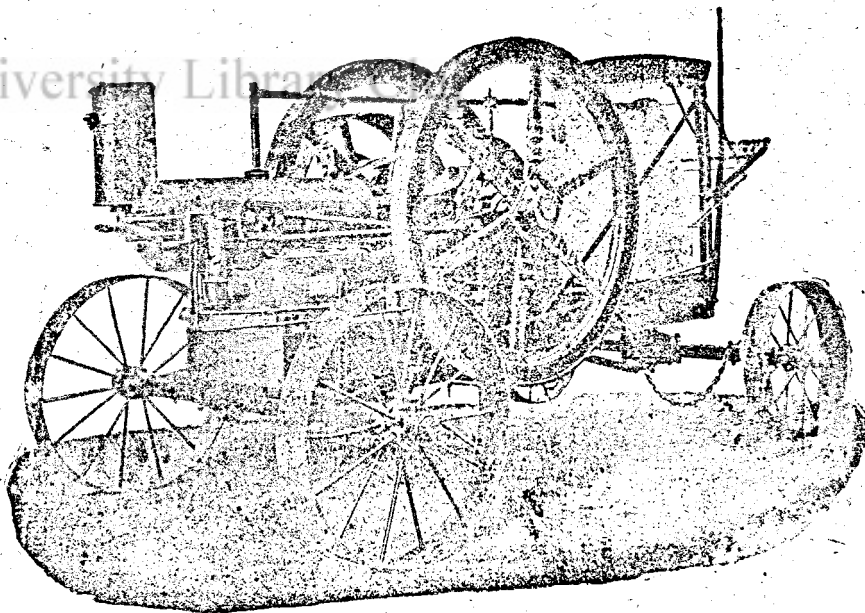
mert szerkezetük oly egyszerű, hogy a kezelést a legegyszerűbb bérésre lehet bízni; mert az alkatrészek cseréléséhez szakértő nem kell; mert kiváló erősen vannak építve és mégis meglepően olcsók; mert üzemük teljesen biztos.

Gyártmányaink:

- I. H. C. Vertical-Benzinmotorok 2, 3 és 5 tényleges lóerővel (szecs kavagó, daráló gép, répavágó, körfűrész, tengerimorzsoló, vízszivattyú stb. stb. hajtására.)
- I. H. C. Horizontál-Stabil-Benzinmotorok, 4, 6, 8, 10, 12, 15 és 20 tényleges lóerővel, (takarmánykamra, villanytelep, malom, stb. stb. számára.)
- I. H. C. Horizontál-Benzinlokomobilok 4, 6, 8, 10, 12, 15 és 20 tényleges lóerővel, (cséplőgép, tengeriszártépőgép, tengerimorzsológép stb. stb. számára.)
- I. H. C. Famous-Vertical Benzinmotorok 2, 3 és 5 tényleges lóerővel, kézikocsira szerelve, (kisebb fajta cséplőgépek számára.)
- I. H. C. Benzin-Magánjárók (Traktorok) 12, 15, 20, 25 és 45 tényleges lóerővel, (cséplés, vontatás, szántás stb. számára.) 2731

Részletes katalógust és árjegyzéket kívánságra díjmentesen küld:

**International Harvester Company of America,
Budapest, V., Váci-ut 98. sz.**

Mindennemű

Gazdasági gépek, eszközök és anyagok

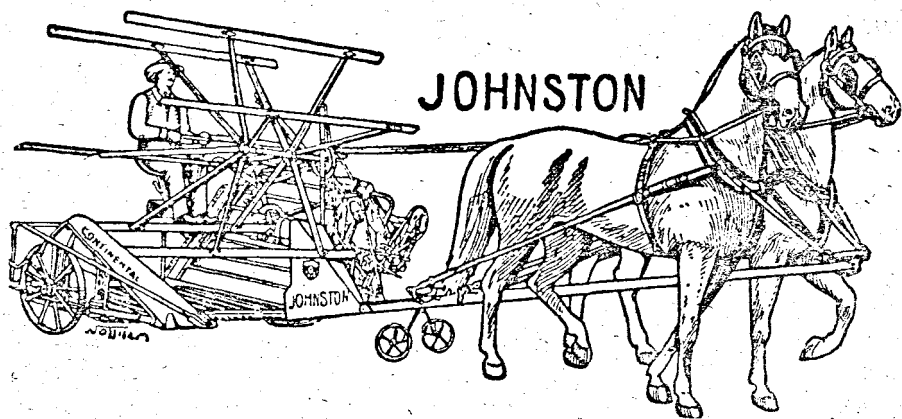
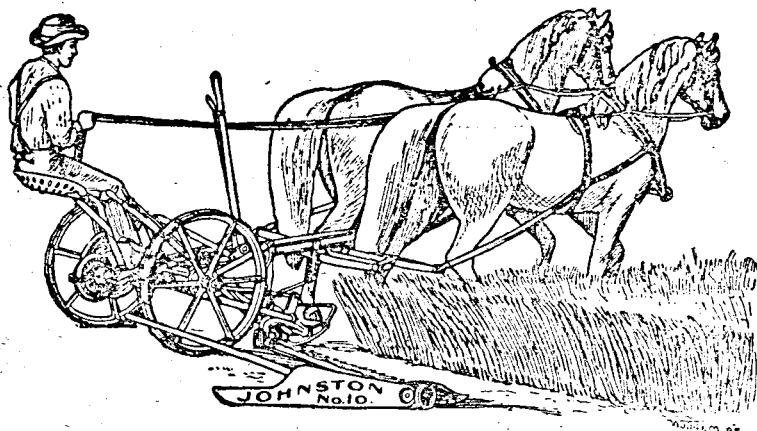
legelőnyösebb beszerzési helye a

Székely Gazdák Szövetkeze, Marosvásárhelyt

**Kühne mosoni gépgyára és Mc. Cormick arató-
gépgyár erdélyrészi vezérképvisellete.**

Elsőrendű borsajtókat, szőlőzuzókat, ekéket, vetőgépeket és boronákat, továbbá tárcsásboronákat, kukoricaszártépőgépeket készletben tartunk s azonnal szállíthatunk.

Az eredeti amerikai
„Johnston“ kévekötöző,
 marokrakó-
 aratógépek, fűkaszálók és
 szénagyűjtőgereblyék

tökéletes munkájuknál, mint
 egyszerű és tartós szerkezetüknél fogva,
 minden gazda elismeri, hogy
 az első helyet foglalják el.

Ajánlattal és ábrás leirással készséggel szolgál:

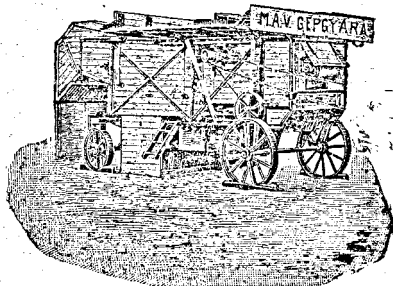
Bächer Rudolf. — Melichar Ferenc

Magyarországi vezérképviselő:

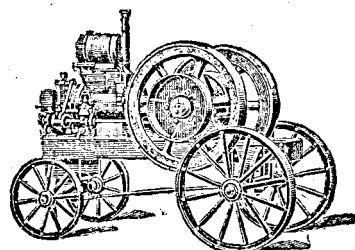
Szücs Zsigmond.

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68. szám.

2672

**Az állami gépgyár
 gyártmányai.**

Acélkeretű, golyóscsapágyas cséplőgépek, 10 légkörnyomásra szerkesztett lokomobilok.

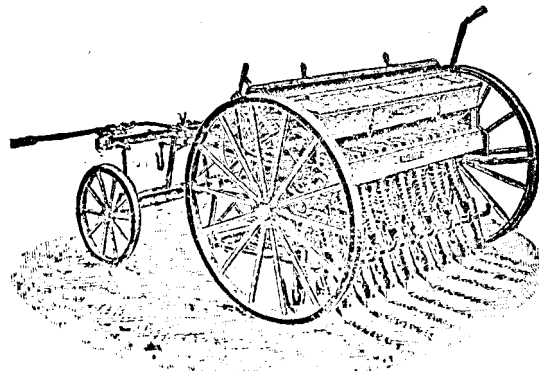
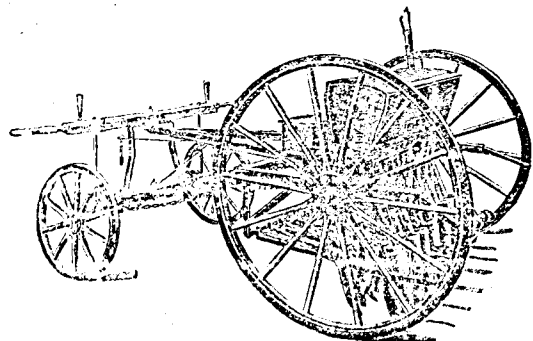
Légújabb rendszerű államgépgyári **benzinmotorok** karburátorral.

Utimozdonyok, gőzekék, aratógépek, fűkaszálók, államgépgyári félstabil compound gőzgépek.

Rendkívül olcsó üzemű államgépgyári **szívógázlokomobilok.**

A Losonci Mezőgazdasági Gépgyár Részvénytársaság gyártmányai:

Losonci tolóhengeres, **Rekord** meritókanalas rendszerű és szab. **Rekord II.** kombinált vetőgépek. — Különleges **répavetőgépek.**

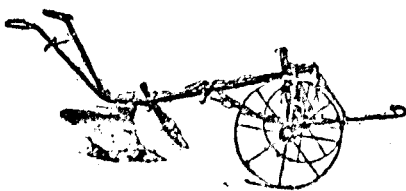

Kalmár-féle gabonatisztító rosták. Malomberendezések.

Resicai ekék, boronák.

I.aas - rendszerű répakapák.

Különféle talajmívelő eszközök stb.

Részletes árjegyzékkel és ajánlatokkal szívesen szolgál:

A Magyar Kir. Államvasútak Gépgyárának

Vezérügynöksége.

BUDAPEST, V., Váci-körút 32. szám. 2021

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
:: A LAP TELEFON SZÁMA: 158. ::

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Nemzeti hitelünk forrása.	181
A Mezőgazdasági Kézikönyv. <i>Juhász Árpád.</i>	181
Két újabb növénybetegség. <i>Dr. Péter Béla</i>	182
Milyen mélyen vessünk. <i>F. E.</i>	183
Kisebb szakközlemények.	184
Kormányintézkedések.	185
Vegyes közlemények.	186
Hirdetések.	

Nemzeti hitelünk forrása.

A kulturnépek gazdasági életében a hitel egyike azoknak a tényezőknek, amelyek nélkülözhetetlenek. Aminthogy pénz nélkül nincs gazdasági élet, nincs gazdasági előrehaladás, épp úgy nincs hitel nélkül sem. A hitelnek az alapja a hitelt kereső képességeibe és a vállalkozás sikereibe helyezett bizalom, amely körülményből önként következik az, hogy legnagyobb hitelének annak kellene lennie, akinek vállalkozása legkevésbé kockázatos, rátermettsége pedig köz tudomásu.

Sajnos, ez nincs így, vagy legalább is hosszú időn át nem volt így. Hosszu időn át Magyarországon a gazda volt a legkevésbé hitelképes egyén. A gazda csak nagy keservesen kaphatott pénzt gazdasága viteléhez, ha adtak is neki, kezesekkel megerősített váltókkal, vagy kötelezvényekkel kellett magát jekötnie, sőt ráadásul az ingatlanát is, ezzel szemben a kockázatos kereskedelmi vállalkozásoknak és az ezzel foglalkozó, sokszor nagyon kétes egzisztenciáknak állandó és biztos hitejük volt a pénzpiacon. Különösen a kiscgazda érezte ennek az áldatlan helyzetnek minden súlyát. Ez volt az oka aztán annak, hogy a gazdanép nyakig uszott az uzsora fertőjében és ha véletlen segítség nem jön, bizony ma már a magyar gazdák tulnyomó nagy része rég elmerült volna abban.

Jött azonban segítség. Károlyi Sándor gróf gyújtó szavára a falusi gazdanép hitelgényeinek kielégítése céljából a mindenél leghatásosabb erőt: a szövetségi esz-

mét, szólította sorompóba. Károlyi Sándor gróf kezdeményezése alapján gyors egymásutánban kezdtek alakulni a hitelszövetkezetek, a törvényhozás megalkotta azok központját is: az Országos Központi Hitelszövetkezetet, amelynek kötelékében már ma nem kevesebb, mint 2.336 falusi hitelszövetkezet látja el azoknak a hitelgényét, a kiknek régente a pénzpiacon hitelük nem volt.

Ha elismerjük azt, hogy a nemzet zömét a földmivelő nép alkotja, az esetben el kell ismernünk azt is, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezet és a kötelékébe tartozó szövetségi szervezetek valóban a nemzeti hitelnek hatalmas forrásai. Nyolcadfélezer községre terjesztik ki a hitelszövetkezetek áldásos működésüket és az elmúlt esztendő folyamán nem kevesebb, mint 244 millió koronával szolgálták ezek a szövetségi szervezetek a földmivelő nép hitejét. Még a hatalmas, hosszú multtal dicsekvő nagy pénzintézetek között is tiszteletreméltó hely jut tehát ma már a hitelszövetkezeti központnak s ennek a számbeli eredménynek a becsét jelentékenyen növeli az a körülmény, hogy a csekély állami támogatást leszámítva, a hitelszövetkezetekbe tömörült földmivelő nép hitelgényeit jóformán a saját erejéből volt képes kielégíteni. Az Országos Központi Hitelszövetkezet és kötelékébe tartozó szövetségi szervezetek üzletrésztőkéje ugyanis 40,000.000 koronára rug, tartalék alapjaik 10,000.000 koronára, ezenkívül a földhöz ragadt szegény nép nem kevesebb, mint 106,000.000 koronát tudott takarékbetétként elhelyezni a hitelszövetkezetekben. A szövetségi tagok száma 640.000. Ez a 640.000 ember 13 év leforgása alatt 155,000.000 olyan vagyont tudott összegyűjteni, amelynek minden fillére a nemzeti termelés érdekeit szolgálja.

Ott, ahol a hitelszövetkezet működik, a falusi kiscgazda nem is szorul már arra, hogy végig kilincseljen egy csomó uzsorás pénztőzsért, vagy nyereszkes bankot, ha gazdasága fejlesztésére pénzre van szüksége. A Hitelszövetkezet készséggel folyósít minden megbízható gazdának vagyoni erejéhez mért hitelt. Még a kétkézi napszamos is kaphat kezesek nélkül kölcsönt a hitelszövet-

kezetekben, mert hiszen a falu legső emberei közül választott szövetségi igazgatóság mérlegelni tudja azt, vajjon a hiteltkereső egyéni képességeiben, becsületességében, szorgalmában van-e elegendő biztosítéka a megszavazott kölcsönnek.

A nemzeti hitel forrásainak, a hitelszövetkezeteknek ezenkívül még egy más igen becses dolgot köszönhetünk. Amíg hitelszövetkezetek nem voltak, a falu népe még hajlomásból sem ismerte az olcsó pénzt, most azonban tudja nagyon jól és a hitelszövetkezetek altruisztikus irányzata biztosítja is őt arról, hogy a felvett kölcsön ellenértéke gyanánt nem fogják a hét bőrét lehuzni. Ezek a körülmények teszik érdekessé a Károlyi Sándor gróf szellemében működő hitelszövetkezeteket, ezért van szükség arra, hogy azok minél inkább elterjedjenek.

A Mezőgazdasági Kézikönyv.

Az Erdélyi Gazda „Irodalmi szemle” rovatából már alkalmá volt a gazdaközönségnek tudomást szerezni arról, hogy a közel jövőben ezen a címen „Mezőgazdasági Kézikönyv” egy igen értékes és hézagpótló munka fog megjelenni. A munka lehető bő címét és ismertetését fogja tartalmazni azoknak a gazdaságoknak, amelyek általános keresett állatfajok tenyésztésével, növényfélések termesztésével, illetve állati és növényi termékek előállításával kiterjedtebb mértékben foglalkoznak.

A mű tehát valóban hézagpótló lesz, mert hisz egy olyan hiányt fog pótolni, melyet érezünk mindnyájan, de különösen érez a kereskedelmi élet, akkor, amikor a vásárolni szándékozók közvetlen beszerzési források felől kimerítően tájékoztatni kívánna.

A Mezőgazdasági Kézikönyv érdemes szerkesztőit Buday Barnát és Konkoly Thege Sándor dr.-t, azt hinné az ember, hogy ezen nagy és fontos munkájukban a gazdaközönség iparkodik már saját érdekében is támogatni. Mert hisz minden eladásra termelő gazdaságnak érdeke, hogy általánosan ismert legyen, hogy a mezőgazdasági, mint a kereskedelmi körökben is, hogy milyen állatok tenyésztésével,

Magyar

Gazdasági és kerti

MEZŐGAZDÁK

2003.

MAGYAROK

szövetkezete

legjobb beszerzési forrása

Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

növények termelésével, illetve állati vagy növényi termékek előállításával foglalkozik.

A gazdaközönség támogatása azonban nem olyan mérvű, amint azt a nemes cél és a gazdaközönség érdeke is megkíváná. Nevezetesen úgy értesültem, hogy meglehetősen kevés azon gazdaságok száma, melyek bejegyeztették magukat a Mezőgazdasági Kalauzba.

Ezen tényt sajnálattal kellett konstatálnom és nem tudom okát adni, hogy miért kell ennek így lenni s miért nem keresik fel gazdáink tömegesen. teljes számban a szerkesztőséget bejelentéseikkel? A Mezőgazdasági Kalauzba a bejegyzés teljesen díjtalanul történik, a rendelkezésre bocsájtott kérdőívek útján, tehát még pénzbe sem kerül.

Melegen ajánlom a gazdaközönség figyelmébe ezen munkát, jegyeztessék be gazdaságukat a Mezőgazdasági Kalauzba, mert hisz az minden egyes gazdának érdekében áll. Melegen ajánlom a gazdaközönség figyelmébe azt is, hogy a Mezőgazdasági Kalauz nemcsak egyes gazdaságok érdekét fogja szolgálni, hanem egész községek érdekeit is, amennyiben fel fogja sorolni azokat a községeket és városokat is, ahol valamely haszonállat, vetőmag és növényi vagy állati termék jobb minőségben és nagyobb mennyiségben állandóan eladásra kerül, még pedig az ár megjelölésével, miért is kívánatos volna, ha gazdaközönségünk e munka jelentőségéről az érdekelteket felvilágosítaná és őket is a Mezőgazdasági Kalauzba bejegyeztetné.

Erdélyből, ahol eladásra oly sok jó állatot tenyésztnek, kiváló minőségű növényeket termelnek, illetve kitűnő állati és növényi termékeket állítanak elő, még pedig nagy mennyiségben — *de sok esetben csak nagyon is szűk körben ismeretes* — kívánatos volna, ha egy gazdaság, község bejegyzése sem maradna ki ebből a könyvből, mely sok ezer példányban fog forogni gazdák, kereskedők, iparosok kezén és amelyből ezen bejegyzések alapján kitűnik Erdély termelőképessége, termelésének sokoldalúsága.

A Mezőgazdasági Kalauzba a bejegyzés kérdőívek útján történik, még pedig teljesen díjtalanul. Kérdőíveket díjmentesen küld a mezőgazdasági Kalauz szerkesztősége Budapest, IX. ker., Köztelek-u. 8. sz.

A mezőgazdasági Kalauz a következő mezőgazdasági produktumokra nézve fog beszerzési forrásokat közölni: 1. *Tenyész- és haszonállatok.* (Ló, szamár, öszvér, szarvasmarha, sertés, juh, eb, hal és méh összes ismertebb fajtái.) 2. *Állati termékek.* (Vaj, sajt, túró, szalonna, zsír, gyapju, bőr, tojás, libamáj, libatoll, méz, viasz, lótt- és élővad.) 3. *Vetőmagvak.* (Gabonafélék, hüvelyesek, gyök- és gumós-, olajos-, takarmány-, kereskedelmi- és gyógynövények összes közismert élésegei.) 4. *Facsemeték és oltványok.* (Fonto-

sabb gyümölcsoltványok és csemeték, gazdasági haszonták, diszfák és diszcserjék csemeték és oltványai, továbbá amerikai szőlőveszszők és európai szőlőoltványok.) 5. *Gyümölcsök, konyhakerti termények és bor.* (Alma, körte, birs, szilva, barack, cseresznye, meggy, dió, nemes gesztenye, csemege-szőlő, káposzta, saláta, paprika, paradicsom, borsó, zöldbab, hagyma, spárga, sárgarépa, petrezselyem, zeller, korai burgonya, ugorka, dinnye, torma, különféle borok.) A mezőgazdasági produktumok mellett az ipariak és háziipariak beszerzési forrásai is ismertetve lesznek.

Juhász Árpád

Két újabb növénybetegség.

A közlekedési eszközök tökéletesbülésével vele jár a távol eső országoknak élénkebb személy- és áruforgalma, illetve a személyek és az áru kicserélődése. Az élénkebb forgalom a messze távolból elhozza nekünk a jót, de néha a rosszat is nyakunkba hozza. A kultúrának egyik kinövése, hogy a gyorsabb közlekedés a betegségeket széthurcolja, még pedig nemcsak az ember és állatok betegségeit viszi át egyik világrészből a másikba, hanem még a növények betegségeit is. A növénybetegségeknek egész sorozata van, amelyek mind idegen országból kerültek hozzánk, legtöbb esetben Amerikából.

A legutóbbi években két olyan növénybetegség tűnt fel nálunk, amely azelőtt itt nem fordult elő. Az egyik az *egresnek amerikai lisztharmatja*, a másik pedig a *tölgyfa lisztharmatja*. Mind a két lisztharmat egy időben lépett fel Európában és elég gyorsan terjedt el minden felé.

Az *egres amerikai lisztharmatja*, melyet a *Sphaerotheca mors uvae* nevű penészgomba okoz, az egresnek igen veszedelmes ellensége. Európába 1900-ban került, amikor azt Amerikából behurcolták. 1901-ben észlelték Oroszországban, ahol azóta már nagy mértékben elterjedt és igen nagy kárt tesz. Hasonlóan nagy kárt tesz az mostanában Angliában és a többi északeurópai államokban. Az egres északi országokban sokkal nagyobb megbecsülésben részesül, mint nálunk, mert ott gyümölcsfa nem terem meg s ezért a bogyót termő bokrok szolgáltatják az ottani hazai gyümölcsöt. Az egres tehát az északi vidéken tényező számba megy és ezért érzékenyebben sújtja ott a gazdát az egres betegsége, mint nálunk, ahol az egres alig tesz számot gyümölcsstermelésünk terén.

Hazánkban 1908-ban lépett fel először az egres amerikai lisztharmatja. Ebben az évben láttam ezt az új növénybetegséget Szentkatolnán Háromszékvármegyében, ahol egy házi kertnek nagyon szép egresültetvényét tette értéktelenné. 1910-ben ész-

lelték Nyárádszentimrén is, a honnan 1911-ben beteg egreshajtásokat és bogyókat kaptam. 1910-ben fellépett Szent-Endrén, ahol jóformán az egész egrestermést elpusztította és 1911-ben a pozsony megyei Szentgyörgy községben terjedt igen erősen.

Az egresnek ez az újabb betegsége általában a Ribes-fajokon él és elsősorban a Ribes grossularián, vagyis az egresen hatalmasodik el, olyképp, hogy az egresnek a leveleit és gyümölcsét fehér penésszel lepi el, amelyen utóbb sötét barna pontocskák — a kitelelésnek szánt terméskék — jelentkeznek igen sűrűn egymás mellett, amely barna pontocskák sűrűn egymás mellé sorakozván az egres gyümölcsét sötétbarna kéreggel vonják be. A beteg egrestő levelei senyvednek, pusztulnak, de legtöbbet szenved a gyümölcs, amely ezen betegség hatása alatt nem fejlődik ki teljesen, csenevész, félig fejlett és fél-érett állapotában megáll és nem érik be. Különben is az ilyen lisztes és barna bekéregzés által elcsufított egrest nem eszi meg senki sem, piacra nem hozható, még ha be is érik. Ilyenkor tehát az egész egrestermés tönkre megy. Ahol ezt a betegséget láttam, ott csak az egres gyümölcse volt megtámadva, ellenben a lombzata friss volt. Egyebütt azonban az egres levélzetét is megtámadta a lisztharmat és annyira megviselte az egész bokrot, hogy alig tudott kitelelni.

Ahol egyszer befészkelte magát ez a lisztharmat, ott azután évről-évre pusztít, mert a lisztharmat az egres hajtásain és a hullott gyümölcsön kitelel.

Nyilvánvaló dolog, hogy az egresnek ezt a betegségét Amerikából hurcolták be és az európai államokban egyes faiskolákból terjedt szét. Az egres csemeték importálása terjesztette ezt a bajt. Nagyon szépen kimutatta pl. Müller K. ennek a lisztharmatnak a badeni nagyhercegségben való elterjedését. A badeni nagyhercegség közepe táján Bühl községben mutatták ki az egres lisztharmatját 1910-ben, ahol az egresbokrok nagyon erősen lisztharmatosak voltak, főleg azok fiatal hajtásai, utóbb a bogyók is. A legerősebben inficiált kertekben átment a lisztharmat a veres szőlőre vagyis ribiszkére is. Ahol az illető környék kertjeiben a lisztharmat kitört, mindenütt kisült, hogy az illető kerttulajdonosok az egresbokrokat Bühl község piacán vették. Müller kimutatta továbbá azt is, hogy a badeni nagyhercegségbe a lisztharmatot északi Németországból hurcolták be beteg egresbokrokkal. Hamburgból, Halleből, Erlurtból, Bonnból és a holsteini Wedel-ből hoztak egres töveket, amelyekkel a betegséget is behurcolták. E városok mindegyikében kimutatták az egreslisztharmat jelenlétét, egyik-másik helyen azonban csak utólagosan konstatálták a lisztharmat jelenlétét, amikor

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek!!

Európa-szerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták”

Ez évi ajándékainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kőrní.

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

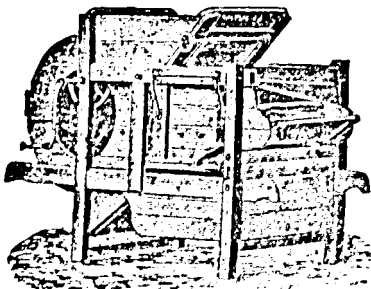
Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

Vezérképviselő

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérigazgatója

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

2006

már kiszült, hogy onnan lisztharmatos egresbokrokat szállítottak Badenbe.

Az egres lisztharmatnak Badenbe való behurcolása és tovább elterjedése pontosan ki van mutatva és ezen betegség elterjedésének története arra inti az embert, hogy legyen óvatos egresbokrok hozatala alkalmával; csakis olyan kertészetekből hozassunk egrestöveket, amelyekben az a betegség még nem lépett fel. Az egreslisztharmatról az is ismeretes, hogy az nagyobb távolságra csakis bokrok hozatala útján terjed, amikor ugyanis az egresbokor ágain magával hozza a lisztharmatnak roppant apró pontszerű telelő terméskéit, amelyekből tavasszal szétterjed a lisztharmat. A lisztharmatnak nyári szaporodása csak szűk térre szorul és a nyári szaporodási sejteknek a szél közvetítette széthurcolása is csak lokális jellegű, nagyobb területekre nem terjed ki.

Hazánkban nem sikerült az egres lisztharmat elterjedésének okát pontosan meghatározni. Annyi tény, hogy eddig szórványosan az országnak külön-külön és igen távol eső vidékein mutatkozott. Nagyon valószínű, hogy itt is egrestövekkel behurcolták más vidékekről.

Az egreslisztharmat elleni védekezés szempontjából, tehát először is óvakodjunk a behurcolástól. Másodsor, ha még csakegy tövön is észlelnők a lisztharmatot, azt irtsuk ki gyökeresen, úgy, hogy a lisztharmat tovább ne terjedhesen. Harmadsor megkísérélhetjük a beteg töveknek kénkáliummal való bepermetezését, miután Amerikában ezzel jó sikert értek el. Azt ajánlják, hogy a beteg bokrokat a rügyfakadás kezdetétől és folytatólag egész nyáron keresztül 10 napi időközben be kell permetezni. Permetezésre a kénkáliumnak (kénmáj) fél- és egyszázalékos oldatát használták jó sikerrel.

Még újabb jelenség nálunk a *tölgyfa lisztharmatja*.

Ezt a legújabb növénybetegséget Franciaországban észlelték első ízben 1907-ben. Azután körülbelül azzal egyidőben Németországban, azután Svájcban és Olaszországban is észlelték a tölgyfa lisztharmatját és 1910 óta itt Kolozsvárt is láthatjuk tölgyeseink fiatal csemétéin és fattyuhajtásainak levelein. Két év óta meglepetve észlelhetjük, hogy az új ültetésű tölgycseméték, a faiskolák gyenge palántái és a tősarjak buja növése levelei fehér penésztől, a lisztharmattól el vannak lepve. Nem tudjuk honnan termett hirtelenében Európa szerte ez a lisztharmat a tölgyfán? Behurcolva nem lett és nálunk eddig nem volt. Honnan került tehát? Ez a kérdés még nincs tisztázva. Előbb azt hitték, hogy ezt a bajt is Amerika küldte a nyakunkra. Ez azonban nincs kimutatva és azért is bajosan hihető, mert Amerikában ez a fajta lisztharmat nincs a tölgyfán. Van ugyan ott lisztharmat a tölgy-

fákon, de az más jellegű, mint az, amelyik nálunk oly hirtelen elterjedt.

A tölgyfán a lisztharmat elejétől kezdve, 1908 óta oly erős mértékben mutatkozott, hogy a gyenge fácskákra veszedelmessé vált, azért annál rejtélyesebb, hogy az honnan került hozzánk? Miután a tölgyfalisztharmatnak csakis a nyári szaporodási alakja ismeretes, a telelésnek szánt termésteit pedig eddig sehol sem sikerült megtalálni, azért nem lehetett eddig ezt a lisztharmatot meghatározni. A lisztharmatokat u. i. a termésteik alapján szokás beosztani és meghatározni. Némi rokonságot észleltek a tölgyfa lisztharmatja és az égerfa (*Microsphaera Alui*) valamint a mogyoró (*Phyllactinia corylea*) lisztharmatja között, azért az a gyanu merült fel, vajon nem cserélt-e ez a lisztharmat gazdát és vagy az égerfáról vagy a mogyoróról terjedt át a tölgyre. Nem lehetetlen feltevés, mert ehhez hasonlót észleltek már, még pedig Amerikában, ahol egy hasonló lisztharmat hirtelen átment az orgonára (borostyánra), olyan növényre, amelyen azelőtt sohasem volt látható.

Érdekes, hogy a tölgyfa lisztharmatját már a a bükkfa fattyuhajtásain is észlelték. 1911. szeptember havában a badeni nagyhercegségben Eberach mellett, továbbá 1910-ben Rügen szigetén észlelték, hogy a tölgyesbe belekevert bükk-sarjakat szintén ellepte a tölgyfa lisztharmatja. Hasonlót észleltek Franciaországban is. Tehát még tovább is cserél gazdát ez a lisztharmat.

A tölgyfa lisztharmatját ideiglenesen elnevezték *Oidium quercinum*-nak.

Kutassunk tehát tovább, hogy fejtjük meg ezt a rejtélyt, amelyet a tölgyfalisztharmat elibénk tárt.

Dr. Páter Béla.

Milyen mélyen vessünk.

Haszonnövényeink sikeres fejlődése min denféle más feltételeken kívül, a helyesen eltalált vetés mélységétől is függ, vagyis attól, hogy milyen mélyen temetjük a vetőmagot a földbe. Kísérletek eredménye bizonyítja, hogy ha a megfelelő mélységnél csak 1 cm-rel mélyebben kerül is a földbe a vetőmag, ez már rendkívül nagy hatással van az illető vetés fejlődésére, még pedig nem éppen kedvező értelemben, amennyiben a termést nagyon kisebbíti. Igen fontos tehát, hogy ezzel a kérdéssel gyakorlati szempontból kissé bővebben foglalkozzunk. Általános szabályokat az eddig tett és gyűjtött tapasztalatokból ugyan nem vonhatunk le, mert tekintetbe veendő körülmények: talajviszonyok, éghajlat, a vetés idője, a gazdasági eszközök hatása stb. nagyon különbözők. Csakis a tudomány szempontjából pontosan véghez vitt kísérletek alkalmával vehetik a körülmények közül legáltalább, a legfontosabbakat figyelembe s azért a gyakorlatra kell azt bizni, hogy eljárását oly kísérletek alapján megvizsgálja, melyek az adott esetben legkedvezőbbek. E tekintetben tehát a tudománynak és gyakorlatnak karöltve kell járni.

Ugy a tudomány mint a gyakorlat általános szabályul azt fogadta el, hogy a vetés mélységének legtagabb és legszűkebb határa van, a melyeket a termésre való káros befolyás nélkül túllépni nem szabad. E két határ a talaj tulajdonságaitól, az éghajlattól, a vetés idejétől, valamint a kultúrnövények fajától függ. Általában áll azonban az, hogy a sekély betakarás legjobban felel meg a célnak, még a kapás és hüvelyes növényekre nézve is áll ez a szabály, csak hogy ezeknek kevésbé árt ha mélyebben kerülnek a földbe, mint a gabonának, olajos veteményeknek, fűmagvaknak, stb. E szerint a gabonának az általában használt gazdasági eszközökkel való beboronálása, sorba vetése, lehangozása oly művelési módok, melyek évek során át a tudomány szempontjából tett kísérleteknek is teljesen megfelelték. Minthogy elsősorban a fő az, hogy a mag csirája gyorsan, és tökéletesen fejlődjék és minthogy ez a fejlődés a nedvességtől, levegőtől és melegségtől függ, a vetőmagot úgy kell a földbe temetni, hogy ezek a tényezők hozzáférhessenek. Könnyű talajba tehát valamivel mélyebben, nehéz talajba kevésbé mélyen temetjük. Tavasszal szintén valamivel mélyebben kell vetni, mint ősszel.

E szabály helyességét számokkal lehet bebizonyítani s már előszerbe is bizonyították. Wollny a mezőgazdasági kultúrnövények vetéséről és ápolásáról irt könyvében gondosan összeállította az erre vonatkozó adatokat. E szerint Ugazy már e század második tizedében konstataulta, hogy 2.62, 5.26, 7.89 és 10.52 cm. vetés mélységénél a tavaszi buza 2-szeres, 18-szoros, illetőleg 13-szoros, ill. 12-szeres, a tavaszi rozs 6-szoros ill. 33-szoros, ill. 26-szoros illetőleg 8-szoros, s a tavaszi árpa 4-szeres, illetőleg 23-szoros, illetőleg 14-szeres, illetőleg 7-szeres termést adott. A legmegfelelőbb vetésmélység tehát 2-5 cm. között volt. Ugyanazt konstataulta Ugazy az őszi rozsot illetőleg is.

Jaegerson 11 egymást követő évben tett hasonló kísérleteket s úgy tapasztalta, hogy a bab 48.60 cm. mélyen a földbe is kicsirázik és kikél s hogy 23.58 cm. mélységre egyenlő termést ad; ellenben hiába számítottunk szerinte termésre, ha a gabona 10.48-13.10 cm. mélyen a földbe kerül. A borsót nem szabad olyan mélyen ültetni, mint a babot, mert a hozam már 10.72 centiméteren túl csökkenni kezd. A bükköny körülbelül úgy viselkedik, mint a borsó, igaz, hogy még 39-40 cm. mélyen is csirázik, de hozama 15.72 centiméteren túl kisebb, 21 centiméteren túl pedig feltűnően kisebbedik. A buza még 21 cm. mélyen is csirázott, de minél vékonyabb földréteg takarta, annál sürűbben kelt ki és annál jobban fejlődött; 10 cm-nél nagyobb mélységben feltűnően ritkult.

Rozs 1.50-3.00 cm. mélyen vetve leg sürűbben kelt, de mélyebben vettétvén, sokkal feltűnőbben ritkult a buzánál. A kétsoros árpát Joergensen szerint valamivel mélyebben vethetjük, mert azt tapasztalta, hogy a növények száma csak 6.87 cm. mélységnél kezdtek feltűnően kevesbedni; de különös, hogy éppen az az árpa volt legnéhezesebb, mely ebből a mélységből került ki.

A hatsoros árpát nem szabad oly mélyen vetni, mint a kétsorosot; a zati legnagyobb

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kszelők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fín és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utóda

fehérmű, vászon és szőnyegnagy raktára

Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 3.

2005

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszőnyeget szerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajta és nagyságu szalon, ebédli és szőnyeg, gyapju és csipkefogonyók.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedi fokraktára.

termést ott adott, ahol 1.30—5.00 cm. mélyen vetették, repce 2.00, fehér és vörös here 0.65 1.50 cm. mélység mellett. A perje majdnem úgy viselkedik mint a zab, ugylátszik, hogy éppen olyan mélyen csirázik legjobban, mint a zab, minek következtében Joergensen azon a véleményen van, hogy a perjét és zabot egyszerre vethetjük. Tarlórépa 2.5 cm. vastag takaró alatt csirázik legjobban. Ami a tatárkát illeti, a többször nevezett kutató azt tapasztalta, hogy ennek a kultúrnövénynek a 2.62—5.24 cm. közt változó mélység felel meg legjobban; 8 cm-nél vastagabb takaró alatt sokkal kisebb termést ad; a baltacim 2.00—2.62 cm. vastag földtakaró alatt csirázván, adott legnagyobb termést.

Még mások is tettek hasonló kísérleteket, melyek közt legalaposabbak és legmegbízhatóbbak Wollny kísérleteinek az eredményei. Wollny kísérletei arra vonatkoztak, hogy a mélység milyen hatással van a magvak csirázására és a termés nagyságára; kísérlet alá búzát, rozsot, árpát, kölest, tengerit, borsót, babot, búkkönyt, vörös herét, biborherét, repcét és tarlórépát vett, még pedig azoknak a terményeknek különféle változatait. Wollny is azt konstata, hogy a legmegfelelőbb mélység 2.5—5 cm. közt váltakozik; kivéve a babot és borsót, mely két vetemény mélyebben is jó termést ad.

Igen érdekesek továbbá a burgonyával tett kísérletek is. Nobbé azt tapasztalta, hogy a burgonya nehéz, agyagos talajban 20 cm. mélyen ad legnagyobb termést, ellenben Kühn Gyula hallei tanár kétféle mélységben ért el legnagyobb burgonyatermést és pedig 10.5 és 15.7 cm. mélyen. Wollny szerint vályogföldes talajban 7.5 cm., meszes homoktalajban 20.5 cm., felevényes homoktalajban 15 cm. mélység felel meg a burgonyának legjobban. vagyis, hogy ilyen mélyen ad legnagyobb termést. Figyelemre méltó, hogy minden erre vonatkozó kísérletnél azt tapasztalták, hogy minél mélyebben ültették a burgonyát, annál nehezebb és annál kevesebb gumót hozott; a vékony takaró alatt mindig több beteg burgonyát találtak, mint a mélyebben levők közt. Ez megerősíti azt a felevés, hogy a burgonyabetegség csirái a földön levő növényrészekben fejlődnek, s hogy a burgonyabetegség bacillusai innen vándorolnak a gumóhoz s utjukban azokat támadják meg leghamarább, melyek a felszínhez legközelebb vannak.

Wollny kísérleteinek eredményei különben az említett két jelenségen kívül a növényéletnek különféle más jelenségeire is vonatkoznak. A fentebbiekben csak a gyakorlatra legfontosabbakat világítottuk meg; Wollny a többi közt azt konstata, hogy azok a növények, melyek kellenél mélyebben vannak, sokkal veszítenek abbéli képességükből, melynél fogva táplálékukat elveszik a sekélyebben levőkkel szemben. Végül Wollny azt is tapasztalta, hogy a vékonyabb takaró alatt levő vetések kevésbé pállanak ki, mint a mélyebben levők.

Végül még Moreau kísérleteinek eredményeit akarjuk röviden összefoglalni. Moreau egy-egy négyzetméterre 150 búzaszemet vetett, a különböző mélységek szerint az eredmény következő volt:

	Vetésmélység cm.	Kikelt növény	Egy ágyon volt kalász	Egy ágyon volt szem
1	16.0	5	53	682
2	15.0	14	140	2520
3	13.5	20	174	3818
4	12.0	40	400	8000
5	11.0	72	700	16560
6	9.5	93	992	18534
7	8.0	125	1417	35434
8	6.5	130	1560	34339
9	5.0	140	1590	36480
10	4.0	142	1660	35825
11	2.5	137	1461	35072
12	1.0	64	529	10587
13	0	20	107	1600

F. E.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ **Lóhere után buza.** A buzának kétségen kívül legjobb előveteménye a lóhere vagy lucerna. mert ezek a légenygyűjtő növények nemcsak azáltal gazdagítják a talajt, hogy vastag husos gyökérzetük a talajban visszamaradván, ott elrohadnak, hanem főleg azáltal, hogy légenygyűjtő képességgel vannak felruházva, amely légeny egyik igen fontos tápláléanyagát képezi a növényzetnek. Ez az oka, hogy a lóhere után rendesen jó buzavetést kapunk, sőt éppen azért, mert a talaj lóhere után többnyire nagyon légenydu, nem ritka eset, hogy az utána következő buza megdül és sok szalmát, de kevés és könnyű szemet ad.

Ezen a bajon nem lehet azzal segíteni, hogy esetleg a lóhereföldet még istállótrágyával is ellátjuk, mert ezáltal a jelzett káros következményt csak fokozzuk. Ezen káros következményt megakadályozni csak szuperfoszfát alkalmazásával lehetséges, mert ennek az alkalmazásával hozunk helyes arányt létre a talajban levő nagy mennyiségű légeny és csekélyebb mennyiségű foszfor között s ez az utóbbi eredményezi a vastagabb ellentállóbb szalma-, a jobb szemtermést. Ha a foszfortrágyával a buza fokozottabb foszforigényét kielégítjük, mert a növény által felvehető foszfor és nitrogén között a helyes arányt létrehoztuk, akkor nem buja, hanem erőteljes fejlődés lesz a következmény, ami a nagyobb és jobb termésben fog kifejezésre jutni. De még egy előnye van ennek az eljárásnak. A talaj nitrogén bősége ugyanis késlelteti a növényzet fejlődését s a buza beérése későre esvén, a nagy forróságban a szem beszár, belesül a kalászbá z ezért is hitvány termést ad. Ellenben a foszfor siettet a növény fejlődését és beérédését, ami ilyen módon megtörténik még a nagy forróság előtt s így jól fejlődött, telt, nagyszulyu szemtermést kapunk.

Nem lehet eléggé ajánlani tehát, hogy a frissen feltört lóhereföldre a vetésszántás előtt 120—150 kg. szuperfoszfátot szórjunk ki, mert ezáltal biztosan nagy szemtermést fogunk jövőre látni, ami a mai magas gabonaárak mellett nagyon is óhajtandó s minden gazdának érdekében fekvő dolog.

+ **Takarmánytermő rétjeink.** Nagy hibája a magyar gazdának, hogy rétjeivel egyáltalán nem törődik, ha szénáját, sarjút lekaszálta, behordta legfeljebb arra terjed ki még gondja, hogy a másodsarjút állataival legeltesse. Ez a körülmény egyik oka a folytonos takarmányhiánynak, aminek természetes következménye a csekély állatlétszám, a kevés trágyatermelés, a földek termőképességének folytonos csökkenése stb. A jól kezelt és ápolt rétek bő terméshezama, nagyobb számú állattartását, nagyobb trágyatermelést, bővebb terméshozamokat, tehát a gazdaság általános javulását eredményezi.

Szántóföldeinken termelt, többnyire szemes gazdasági terményeket piacon szoktuk értékesíteni, tehát kiviszünk bennük a talajunktól elvont nagy mennyiségű tápláléanyagot, amelyeket nem szoktunk vett trágyával pótolni, hanem csak azzal, amelyet gazdaságunkban termelünk. Ha sok és jó minőségű rétünk van, ennek termésével, illetőleg az ezen termésből készült trágyával talán képesek vagyunk szántóföldeinkről elvont azon tápláléanyag mennyiségét pótolni, melyet buza, kukorica stb. alakjában, a gazdaságból kivittünk, de ha nincs rétünk, avagy csak kevés s az is rosszul termő, csak a szántóföldön termelt takarmányok után készült trágyával semmi esetre sem pótolhatjuk az eladott magvakban kivitt talajtápláló anyagokat. Ezért nagyon fontos lehetőleg sok rétet tartani s azt úgy ápolni és kezelni, hogy nagy terméseket adjon.

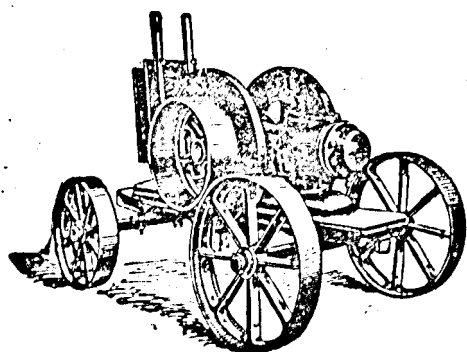
Ez az ápolás nem is olyan nagy munkából áll, ősszel keresztül-kasul jól fel kell azt hasogatni éles boronával, hogy a levegő, meg a hó jól átjárhassa, meg hogy a moha, mely minden rétet többé-kevésbé ellep elpusztuljon. A másik fontos kellék a trágyázás, mert a rétet sem teremhet örökösen, ha mindig elveszünk talajából tápláléanyagokat, de soha semmit vissza nem adunk, pedig a magyar gazdának éppen az a baja, hogy rétjeit egyáltalán sohasem trágyázza.

Az ősszel boronával felhasogatott rétet kell trágyalével, vagy komposztal megtrágyázni, avagy erre a célra, ha a megnevezett trágyafélék nem állanak rendelkezésére, műtrágyaféléket használni. Ha istállótrágyát nem vagyunk képesek alkalmazni, úgy tavasszal hóolvadás után 30—50 kg. chilisalétrom szórandó ki holdanként, amely műtrágya magas nitrogéntartalmánál fogva, gyors fejlődésre készíti a növényzetet, ha elegendő foszfor és káliutápláló anyag is áll rendelkezésére.

Ha minden ősszel elegyengetjük és felboronáljuk a rétet talaját, minden második évben ellátjuk a fenti trágyamennyiséggel úgy egyáltalán nem lesz okunk panaszkodni a rossz szénatermések miatt, mert szénatermésünk bizonyára legalább is meg fog kétszereződni.

+ **A borsószizsik elleni védekezés.** Ez a bogár majdnem teljesen fekete színű, fehér, némelykor sárgásszürke szőrrel sűrűn benőtt, legfeljebb 4.5—5 mm. nagyságu és május elején jelenik meg. A napon nagyon fürge, hideg időjárásakor lanya és alig mozog. A nagy károkkért, melyeket kamrákban, padlásokon a borsóban tesz, megérdemli, hogy közlebről foglalkozunk vele.

Mint már említettem, tavaszkor kamrákban, vagy ahol a borsót elraktározzuk, mutat

Oberurseli Motorgyár Részvény-Társaság Oberursel

Legbiztosabb hajtóerő a

G N O M

Iroda és raktár: Bécs, VI/1., Gumpendorferstrasse 72/E.

magánjáró benzín- és nyersolajmotor.

5000-nél több motor üzemben. Könnyen kezelhető. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 2879

kozik, miután a borsóban fejlődési stádiumán átesett és egy kis kis kerek nyílason a borsóból kibujt. Ha már virágzik a kertben, vagy szántón a borsó itt is megjelenik a bogár, mely vagy a vetőmaggal került ki, vagy utjában ide-talált. A párosulás után a nőstény a zöld borsóba kezdi egyenként, néha többesével is, petéit belerakni. Ebből a henger alakú citromsárga petéből nemsokára egy kis bábnyú buvik ki, mely a zöld borsó hüvelyébe belerágja magát, sokszor még több borsóba is belerágja magát. Itt marad fejlődésének ezen egész ideje alatt; kora ősszel a borsóban már átfejlődik tökéletes bogárrá. Mint ilyen egész télen át védett helyen marad, csak tavaszkor buvik elő és akkor kezdi meg a kártevést.

Kérdés már most, hogy hogyan védekezhetünk ellene? Ha nem akarjuk tavaszkor ezen kártevőt a borsóval együtt földbe vetni, akkor tanácsos a vetésre szánt borsót a kivetés előtt körülbelül két óra hosszat legfeljebb 50 fok C-ra melegíteni, miáltal a bogár elpusztul, a mag csirázóképesége pedig ezáltal nem szenved. Továbbá ajánlatos még a vetőmagot jól záró edényben, meleg helyen ca 10 percig szénkénegben áztatni, miáltal a rovar szintén kivész.

+ Cseresnyefák mézgefolyása. Valószínű, hogy a mézgefolyás oka a talaj mészszegénysége, összekötve tápanyag szegénységgel. Ezen egy kiadós meszezéssel és a fák illetve a gyümölcsös talajának rendszeres trágyázásával lehet segíteni.

+ A füpecsét eltávolítása a ruhából. A füpecsétet úgy kell eltávolítani, hogy ammoniák pecsétisztító vízben a ruha foltos részét kimossuk. Ha a szövetet nem lehet dörzsölni, akkor többretű itatóspapírost mártunk az ammoniákba s ráhelyezzük a pecsétes helyre, mely nedves itatóspapíros fölé pedig száraz itatóspapírost borítunk, amit valami nehéz tárggyal le kell préselni. Ha ilyen nehéz préselő nincs kéznél, megteszi a vasaló is. A vasalóra jól rá kell nehezíteni s egy-kétszer ide-oda huzogatni kell az itatóspapíroson, mire a folt is hamar eltűnik.

+ A tojnek kifolyása fejés előtt. A tejnek kifolyása fejés előtt olyan baj, amely főként tejduc teheneknél igen el van terjedve. Ha ezen a bajon idejében nem segítünk, akkor tartós tögymegbetegedésre vezethet. A bajt előidézheti a tögynék tulságos megtelése a tögybimbóizmok egyidejű elernyedése mellett, továbbá a tögynék erős dörzsölődése hajítás közben vagy a legelőn, végül a kemény fekhely következménye is lehet. Igen dus tejszolgáltató képességű teheneket már néhány nappal a borjuzás előtt fejik meg és utána mintegy hat órai szabályszerű időközökben. A legelőre való bocsátás előtt meg kell fejni az állatokat, különösen a legeltetés első napjaiban, a legelőn pedig naponta kétszer fejendők meg. Az istállóban az ilyen állatok fekhelyének a tögy alatt mindig száraz, meleg alommal kell ellátva lenni. A tögybimbóizmok elernyedése esetén többszöri enyhe lemosás összehúzó folyadékkal, pl. tölgyfakéregfőzettel igen ajánlatos.

+ A borjak hasmenése. Ha csökönys bélgyulladás lép fel oly istállóban, amelyekben a takarmányozás és a takarmányanyagok kiválasztásának egyöntetűségére és tisztaságára elegendő súlyt vetnek, akkor érezze magát indítatva a tenyésztő, hogy istállójának falait közelebbről megvizsgálja és különösen a falaknak azon részeit vegye szemügyre, amelyek-

nél a megbetegedett borjuk állanak. Nem egy esetben fogja észrevenni, hogy a belső falfelületek nedvesek és töredezetek és részben finom, kissé fényes kristály bevonat van rajtuk. Az utóbbi nem más, mint salétrom, melyet a fiatal állatok mohón lenyelnek és ez okozza a többé-kevésbé veszedelmes hasmenést és bélgyuladást. A nedves altalaju istállóban különösen könnyen képződnek salétromsavas sók és ezeknél sürgősen kell levezetőárkokat készíteni vagy más módon segíteni a bajon. Azonban a falrágás és a falak nedvessége, e két egymástól el nem választható baj, nem mindenütt távolítható el rögtön felismerésük után, mert bizonyos körülmények között a széthullott habarcs felújítása előtt be kell várunka meleg, száraz időszak beálltát. Addig is — és ha helyhiányában a borjukat nem tudjuk máshová állítani — úgy segítünk magunkon, hogy néhány deszkát a fiatal állatok által el nem érhető falmagasságig felszögezünk a fa nedves helyein.

+ A meszezés. A mész nem trágya, csak oldószer. Arra való, hogy pl. nehéz agyag talajt mely valóságos, nehéz oldódású tárháza a növényi tápláló anyagoknak, serkentsen a megérés, a sófeloldás munkájában. Nem való tehát homokra, vagy más gyenge talajra, csak erősen kötött agyagra. Elhintés őszre való munka. Legokosabb darabos meszet venni, mert ez vízmentes; a meszpor súlyáig megszívalkodik vízzel, tehát benne a vizet is mérszül fizetnök és cipelnök. A meszet méter-mázsánként kupacokba rakjuk picci gödörbe, elég egy holdra tíz ilyen kupac. Ezeket rakásonként harminc liter vízzel megnedvesítjük s aztán behányjuk földdel. Két heti portadás után megnedvesítjük s aztán behányjuk földdel. Két heti portadás után szétesik lisztté; ekkor egyenletesen szétszórjuk szélmentes időben s rögtön sekéljen alászántjuk. A mész nagyon fokozza a földben levő tápsók föloldását, azért tartja a német gazda, hogy: „Vagyonos apákat, koldus fiukat nevel”. Persze, ha oktanul bánunk vele! Általában minden műtrágyát le kell sekélyen szántani s nem elég beboronálni vagy befogasolni, mert így sok kint marad. Névszerint a csontlisztrel is így kell bánni, azért, mert az ő nitrogénje oldhatatlan kötésben van benne jelen; kell tehát, hogy a föld képezte savak átalakítsák olhatóvá. Kálit és foszfort szabad együtt s egybeszórás előtt egybekeverve behinteni a földbe; de a nitrogén trágyát mindig külön adjuk és pedig tavaszkor, a tenyésztés erős megindulása előtt, hogy nyomban felhasználódják a növények zöld részeinek gyors táplálására.

+ Az alagcsövezés termésfokozó hatása. Az alagcsövezés termésfokozó hatásáról és jövedelmezőségéről eddigelé csak nagyon kevés számszerű adatokkal rendelkezünk és épen ezért fölötté érdekesekek azok az adatok, amelyeket 14 morvaországi vizsvabályozó szövetkezet bejelentései alapján J. Tebich gyűjtött és állított össze. Ezen adatok pedig nagyon világosan és előnyösen mutatják az alagcsövezés hasznosságát. A morvaországi 14 vizsvabályozó szövetkezet ugyanis a hozzáintézett azon kérdésre, hogy a földek tiszta jövedelme mennyivel emelkedett az alagcsövezés következtében: tagjai és közgei alapos megfigyelései és ellenőrző vizsgálatai alapján 20-100 százalék tiszta hasznót jelentett be, tehát átlagosan 40 százalékot jövedelmezett az alagcsövezés! Nagy közvetett további előnye az alagcsövezésnek

az is, hogy az alagcsövezett terület talajmunkája könnyebb és hamarabb végezhető, mint az alagcsövezetlen területen. Ez azonban természetesen a talajnak az alagcsövezés előtti víztartalmától is függ. Ez az előny különösen tavaszon fontos, midőn az alagcsövezett terület 14, sőt több nappal is előbb munkálható meg és vethető el. Ev pedig ugyancsak nem kicsinyelhető előny és haszon, amit a gazda különösen sokra becsülhet, mert a tapasztalat már 1000 bizonyítékkal szolgált a korai vetés hasznáról.

+ A tarlórépa. Minél több takarmányt takarit be a gazda télire, annál könnyebben gond nélkül nézhet a jövő termés elé.

Allattenyésztést csak nagy takarmány készletekkel lehet biztosan, jövedelmezően üzni.

Minél többféle takarmánya van tehát a gazdának, annál változatosabbá, hogy úgy mondjam, izletesebbé teheti állatai takarmányozását.

A téli takarmányozásnál, mikor rendszerint száraz takarmányon tartatnak az állatok, fontos szerepet játszanak a vizenyős takarmányok.

Ezeket rendszerint a gumós takarmányok szolgáltatják, esetleg a vermekben savanyított takarmányok.

Hazánkban a répatermelés, sajnos, még nem olyan arányú, amely az ebbeji szükségletet fedezni képes lenne.

Most, hogy a jelek azt mutatják, hogy alapos reményünk lehet egy csapadékban bőséges nyárra, a répát igen jól pótolhatja a tarlórépa.

Ez a kevés igényű, de kedvező viszonyok között bő szürettel kecsegtető takarmányt pótló növény, minden minőségű földön jól terem, ha elegendő csapadék van.

Ha a föld, amelybe vetjük csak némileg is termőerőben van, bő terméssel hálálja meg azt a kevés fáradságot, amelyet termelésére fordítunk.

Akár az őszi, akár a tavaszi gabona tarlójába vethetjük. A tarlót fejszántjuk, amelybe holdanként mintegy 1 és fél 2 kg. magot vetünk. A földet elboronájván, meghengerezük. Vele azután a szedésig semmi más dolgunk nincs, ámbár az egyszerű kapálást meghálálja.

Ha a vetés elég korán történt, már szeptember végére be is érett a répa, amikor ki-szedhető lesz. Legcélszerűbb jevestől együtt répavágóra hordani és törekkkel vermekbe savanyítani. Így kezelve akár ujig is eltartható. A marha pedig szívesen fogyasztja.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

Gazdaisfjak téli kiképzése. A Graşelli Miklós vezetése alatt álló kecskeméti földművelésiskolán a földmiveltésügyi miniszter a nyári hónapokban elfoglalt gazdaisfjak számára hat hónapos téli tanfolyamot rendezett. A tanfolyamon, mely most végződött, a gabonatermelés, állattenyésztés, szőlészet, borgazdaság és háziipar legapróbb részleteiben is alapos oktatást kaptak a résztvevők, akik ingyen, részint pedig csekélytandíjítéssel mellett jutnak magasabb elméleti és gyakorlati kiképzésbe. A tanfolyamon nem csak a közeli vidékről, hanem az ország távolabbi részeiből is voltak résztvevők.

Kitüntetések:

Arad	Pancsova
Budapest	Szofia
Belgrád	Szeged
Berlin	Szatmár
Lovrin	Szabadka
Lugos	Temesvár
Nagybecskerek	Veszprém
Nagyvárad	Wien
Pozsony	Zenta
Pécs	

Fajbaromfi!

2717 Fajbaromfi!

Keltető tojások!

Reitter Oszkár

főkapitány fajbaromfi gazdaságában

Nagybecskereken

kaphatók Angliából hozatott telivér

fajtiszta, legelsőrendű Hófehér Orpington, hófehér Wiantotte (amerikai kintű téli tojók), Sárga Orpington, fekete Langsán, kendermagos Plimut Rocks tyuktojások, valamint hófehér óriás pekingi kacsa tojások darabja 60 fillér.

Rázásmentes faláda csomagolás ingyenes.

Hazai és külföldi legelső és legnagyobb kintűtetések.

Állami nagy aranyérem.

A kender és len műáztatók létesítésének támogatása. A kendert és lent hazánkban még ma is mintegy 120.000 kat. holdon termesztik s vele még ez idő szerint tulnyomóan kigazdálkognak, akik a szántóföldön termesztett kender és lenkórót maguk áztatják és dolgozzák fel. Az áztatás a község határában történik, közönséges vízzel, valamely mesterséges vagy természettől létrejött mélyedésben. Az áztatókat több helyen be kell szüntetni, valamely közegészségügyi vagy vízügyi érdekből és ilyenkor a termelés is megszűnik. Mivel ez mezőgazdaságunknak és iparunknak károsodását jelentené, a földművelésügyi miniszter arra törekszik, hogy ott, ahol a házi kendertermelés jelentőséggel bír és az áztató viszonyok kedvezőtlenek, a len- és kendertermelést műáztatók létesítésével tegye lehetővé. Erre az 1904 XIV. t.-c. a földművelésügyi miniszternek fokozottabb mértékben nyújt módot. A támogatás egyrésztől a műszaki tervek és költségvetések elkészítése, másrészt a berendezési költségek egy részének a földművelésügyi tárca terhére vállalása által történik. A községi műáztatók létesítésének felkarolása Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter intézkedése folytán már eddig is számottevő eredményre vezetett. Az 1910. év végéig 26 vármegyében, 97 községben történtek műszaki helyszínelések, melyeknek eredménye gyanánt a tervek 35 község számára elkészültek és 9 helyen befejezést nyertek. 1911. év folyamán kenderáztatás érdekében helyszínelés volt 14 községben, terv és költségvetés készült 2 község részére, a korábban elkészült tervek közül kivitelre került egy mesterséges kenderáztató Szentandráson Biharmegyében. 1911. év végén tehát 10 mesterséges kenderáztató működött.

A kormány az állatbiztosító szövetkezetekért. A földművelésügyi miniszter leiratban értesítette a Magyar Kölcsonös Állatbiztosító Szövetkezetet, hogy hajlandó a központot az állatbiztosító szövetkezetek szervezésében támogatni. Tudatta még a miniszter a központtal, hogy a Királyhágón inneni falvak állatbiztosító szövetkezeit épp olyan állami segítségben részesít, mint a Királyhágóntuliakat.

Állatforgalmi korlátozások. A m. kir. földművelésügyi miniszter a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg a következő állatforgalmi korlátozásokat rendelte el: Magyarországot illetőleg a ragadós száj- és körömfájás fennállása miatt tilos a hasított körmű állatoknak Ausztriába való bevitele Mosonmegye rajkai járásából, valamint Szokolca r. t. városból, Pozsonymegye pozsonyi járásából, valamint Szentgyörgy r. t. városból; a sertésvész fennállása miatt tilos a sertéseknek Ausztriába való bevitele Besztercenaszódmege jádi járásából, valamint Beszterce r. t. városból Máramarosmegye taracvizi járásából, Trencsénmege treneséni járásából, valamint Trencsén r. t. városból és Vasmege szeptgotthárdi járásából; a sertésorbánc fennállása miatt tilos a sertéseknek Ausztriába való bevitele Mosonmegye rajkai járásából és Pozsonymegye pozsonyi járásából, valamint Szentgyörgy r. t. városból; a juhhimlő fennállása miatt tilos a juhoknak Ausztriába való bevitele Besztercenaszódmege jaéli járásából, valamint Beszterce r. t. városból, végül Máramarosmege visói járásából. Horvát- és Szlavonországot illetőleg a sertésvésznek fennállása végett tilos a sertéseket Ausztriába vinni Lika-Krbavamege gracai járásából, Varasmege krapinai járásából, Zágrábmege jaskai és károlyvárosi járásából, valamint Károlyváros városból; a sertésorbánc fennállása miatt tilos a sertéseknek Ausztriába való bevitele Varasmege klanjeci és krapinai járasaiból.

A községi közmunka kirovása. Felmerült esetről kifolyólag elvi határozatban mondtotta ki a kereskedelmi miniszter, hogy aki igavonó állat tulajdonosa, igás községi közmunkával rovdandó meg s rá azon címen, hogy háztulajdonos, kézi napszám ki nem róható.

Közlemény. A szeszadó törvényre vonatkozó 1908: XXVIII. t.-c. 88. §-a értelmében a mezőgazdasági és ipari szeszfőzdektől évente elvont kontigensért nyújtandó kártalanításra csak azon szeszfőzdek tarthatnak igényt, melyek a szeszfőzdekből kikerülő moslékot vagy maguk használják fel vagy pedig hazai gazdaságoknak adják el.

A törvény ezen rendelkezése alapján beérkezett jelentések szerint a folyó év április hó 1.-től június hó 30. ig terjedő időszakban Hirsch Ödön kolozsvári cégnél (Magyar utca 43. sz.) 3000 q és Neumann testvérek aradi cégnél 4500 q szárított szeszmoslék kerül eladásra.

Felhívjuk ezután is az ország gazdaságosságát, hogy a menyiben szeszmoslékra szüksége lenne, annak beszerzése végett forduljon közvetlenül fent nevezett szeszfőzde vállalkozókhoz.

Egészséges burgonyavetőgumó közvetítés. Az országban sok helyen fellépett és elhatalmasodott burgonyabetegségek, különösen a levélfodrosodás elkerülhetetlenné tette a külföldi vetőgumó importot. Tekintettel arra, hogy külföldi beszerzés ugyszólván elháríthatatlan nehézségekbe ütközik, az ügyet a földművelésügyi kormány vette a kezébe és a gazdák által előjegyzett mennyiséget szakközvegei közreműködésével Németországba szerezte be, megbízottai most teljesítik a rendelt mennyiség átvételét, a szállítás lebonyolítása azonban az ottani késői fagyos és esőzések miatt még nem nyerhetett befejezést. A miniszteri kiküldöttök mindent elkövetnek az idején történő szállítás érdekében s így remélhető, hogy az érdekelt gazdák a vetőgumót pár napi késedelemmel bár, de még a vetési időnyben megkapják.

Népkönyvtár adományozás. A földművelésügyi miniszter a székelyföldi kirendeltség előterjesztésére a türei és egeresi gazdakörnek egy-egy kétszáz kötetes népkönyvtárt engedelmzett.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Szövetkezeti napok Budapesten.** A husvéti ünnepek követő szövetkezeti gyűléseket a Magyarországi Szövetkezetek Szövetségének közgyűlése vezeti be április 17 délután félnégy órakor. Ezt követi ugyanaznap délután négy órakor Pestmege székházának nagytermében tartandó hitelszövetkezeti országos kongresszus és április 18-án délelőtt tíz órakor az Országos Központi Hitelszövetkezeti közgyűlése. A Budapestre fölránduló szövetkezeti kiküldöttek, ha április 10-ig jelentkeznek az illetékes egyesületeknél, 20 filléres bélyeg beküldése ellenében kedvezményes vasúti utazásra szóló igazolást kapnak. A nagyszámu közönség fogadására a központban az összes előkészületeket megtették.

— **Ujabb rendszerű burgonyaművelő gépek bemutatása Szászfenesen.** Gyalui Rosenberger Sándor szászfenesi birtokára újabb rendszerű burgonyaművelő gépeket hozatott, mely gépek április 14-étől kezdve munkában láthatók a szászfenesi határban a „Zöldsapka“ melletti táblán. Bemutatásra kerülnek Kühne újabb burgonyaművelő gépei u. m. burgonya lyukgaló, takaró gépek. Április 17-én dulátán 3 órakor a munkában lévő gépekről ismertető előadást fognak tartani Göllner János és Juhász Árpád gazdasági akadémiai tanárok. Ezen bemutatásra, melyre a tulajdonos szives volt E. G. E.-t meghívni, felhívjuk tagtársaink és

az érdeklődők szives figyelmét és kérjük, hogy minél nagyobb számmal sziveskedjenek megjelenni.

— **A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége,** melynek kötelékébe 4583 szövetkezet tartozik, április 17-iki közgyűlését meg előzőleg terjedelmes jelentésben számol be mult évi tevékenységéről. A jelentés szerint a magyarországi szövetkezeti mozgalom tova-tovább elérkezik ama határköhöz, melynél a már meglevő szövetkezetek magierősítésének a munkája szárnyalja túl az alakulásokat és szervezkedéseket. A Szövetség ehhez képest éber figyelemmel kísérté az ország szövetkezeti mozgalomát s ma már olyan szövetkezeti alakulatok is csatlakoztak hozzá, melyek eddig távol tartották magukat, másrészt a csatlakozott kötelekek fejlődése oly arányt öjt, amely a szövetkezeti ügy jövője felől hazánkban a legszebb reményekre jogosít. A szövetkezetellenes agitációkról szólva, egyenlő elbánást követel a Szövetség a kereskedelmi kamarákban a Szövetkezetek részére a többi kereskedelmi cégekkel szemben és rokonszenvesen tárgyalja a kisebbségi képviselők elvire irányuló javaslatot olyképpen, hogy mint kisebbség a szövetkezetek is megfelelő képviselőhöz jussanak a kamarákban. Foglalkozik a jelentés a szövetkezeti italmérések ügyével is és kifejti, hogy a Szövetség azért kívánja átutalni az italméréseket a fajú vezetői által irányított szövetkezetekbe, mert csak így lát biztosítékot arra nézve, hogy a helyes alkoholelles mozgalom célra fog vezetni az által, hogy az egyéni üzleteknél több altruizmust s erkölcsi érzéket tanusító szövetkezetek könnyebben szolgálatába szegődnek ennek az eszmének. Örömmel emeli ki a beszámoló, hogy sikerült a kuttyszórmánynál és a főpapságnál kivinni a tanítók és lelkeszek szövetkezeti munkásságának legteljesebb elismerését. Ma már az előléptetéseknél s jutalmazásoknál is számba jön a tanítók szövetkezeti munkássága. A szövetkezeti érdekvédelem mellett súlyt fektetett a Szövetség a szövetkezeti oktatás fejlesztésére. Memorandumot nyújtott be a kormánynak a szövetkezeti ismereteknek a közoktatás valamennyi fokozatán való előadására, a honvédelmi miniszternél pedig eljárt a katonák szövetkezeti oktatása érdekében. Figyelemmel a szövetkezeti irodalom és sajtó fejlesztésére, tömörítvén a szövetkezeti írókat, már is több hézagpótló munkát adott ki a Szövetség. A magyar szövetkezeti mozgalomról francia nyelven megjelent jelentésben tájékoztatták az egész művelt világot és éjén összeköttetést tartván fenn a londoni emetközi központtal, méltó tekintélyt szerzett a Szövetség a magyar szövetkezeteknek. Végül az október 24-én tartandó II. országos szövetkezeti kongresszus előkészületeiről számol be a jelentés, melyet a szövetségi iroda (IX. Üllői út 25. I.) küld meg az érdeklődőknek.

— **Országos gazdanagygyűlés Siófokon.** Lelkes mozgalom előzi meg a Magyar Gazdaszövetség siófoki gazdanagygyűlését. Országszerte készülődnek a gazdák a június 19-iki nagygyűlésre és nemcsak a központ, hanem a balatonmenti és a legtávoljabb eső gazdatársadalmi intézmények is minden tölük telhető megtesznek a siófoki gazdanagygyűlés sikere érdekében. A Pozsonymegyei Gazdasági Egyesület Pálffy Béla gróf elnöklésével tartott igazgató választmányi ülésén tárgyalta a Magyar Gazdaszövetség meghívóját. Tekintettel arra, hogy az 1913-ik évi gazdanagygyűlést valószínűleg Pozsonyban tartják meg, kétszeres kötelességüknek tartják a pozsonymegyei gazdák, hogy a gyűlésen minél nagyobb számban megjelenjenek. A «Gazdaszövetség» szózatban szólította fel a kigazdákat a nagygyűléshez való tömörülésre. Hivatkozik Serényi Béla gróf föld-

mivelésügyi miniszterre, aki nemrég mondta, hogy a gazdák alusznak s nem bírnak oly erélylyé fellépni, mint az osztrák érdekkörök. «Siófokon — ugymond a szózat, — alkalma lesz a magyar földmivelő osztálynak arra, hogy akaratát hatalmas erővel juttassa kifejezésre. A Magyar Gazdaszövetség országos gazdasággyűlése erőteljes megnyilatkozása lesz a fölébredt, megerősödött agrárius tábornak. Ha a német gazdák hatalmas gyűléseik és seregszemléik révén megtudják értetni magukat a nagy Németbirodalommal úgy a magyar agráriusok sem lesznek többé gyöngék s oly hatalmas kiáltásban törnek ki a Balaton partján, amelyet a süket fülek is meghallanak. A siófoki országos gazdasággyűlésre a magyar föld népe oly tömegben jelent meg, hogy ez a nap határköve lesz vereségeinknek. Eddig és ne tovább! Mezőgazdaságunkat, a nemzet kenyerét senkinek sem áldozzuk fel.

— A szőlőművelés hanyatlása Törökországban. Törökországban a szőlőművelés ugyszólván napról-napra hanyatlak. A múlt év egyébként is rendkívül kedvezőtlen eredménnyel végződött; 49.570 tonna termett az előző évi 82.774 tonnával szemben. Borparlat (Mastik) 8225 tonna készült az előző évi 11.593 tonnát erméssel szemben. Az 1909—10. évben még 153.908 szőlőgazda és 180.238 szeszfőző volt Törökországban; 1910—11-ben már csak 96.475 volt a szőlőgazdák száma és 120.032 a szeszfőzőké. A szőlőművelés e hanyatlásának több oka van. Ezek között első a nagy adóteher, mely Törökországban az alkoholtartalmu italokat sújtja. Másik a török szőlőtermelő gazdák nemtörődömsége, főleg pedig a külföldi olcsó szesz versenye. Törökország borkivitele az 1910—11. évben 12.781 tonna volt, melyből 3980 tonnát Németország, 3603-at Franciaország, 2155-öt Egyiptom, 9139-et Olaszország és 471-et Ausztria és Magyarország vette át.

— A kivándorlás Szilágymegyéből. Szilágymegye alispánjának jelentése szerint az elmúlt hónapban a kivándorlás emelkedett a vármegyében. Kiadtak Amerikára 79, Romániára 4, egyéb utirányokra pedig 3 utlevelet. Visszavándorlás nem történt.

Szőlőoltványok,

sima és gyökeres európai, valamint amerikai szőlővesszők

legmegbízhatóbb beszerzési forrása:

Kopányi Imre szőlőgazdasága,

szőlővessző és oltványtelepe,

Margitta, Biharmegye.

Tessék ismertető füzetet kérni, mely igen fontos dolgokat tartalmaz, érdeklődőknek a telepkezelőség ingyen és bérmentve készséggel megküldi.

2675

— **Borkivitelünk emelkedése.** Az áruforgalmi statisztika igen örvendetes adatokat közöl külföldi borkivitelünk mérlegének javulásáról. A múlt évben a Magyarországból hordóban kivitt must és bor mennyisége 1.396,697 métermázsa, ellenben a behozatal csak 215,979 métermázsa volt. Az előző 1910. évi eredménnyel összehasonlítva, a múlt évben 294,314 métermázssal többet vittünk ki és 136, 729 métermázssal kevesebbet hoztunk be, külföldi borkivitelünk mérlege tehát 431,043 métermázssal javult.

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jokai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H Á Z A K R A

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszállandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményt.

A KÉPVISELŐSÉG elfogad

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

2001

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELÉLŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

TOKAJI LÁSZLÓ.

ALAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

Sárga herélt, 175 cm. magas, 11 éves ló,

báró Bánffy Ernő kolozsborsai ménéséből, apja Souvenir angol t. v., anyja Sirene, Miskolcön

800 kor. eladó.

Kitűnő vadászló, nagyon kitartó, nyugodt, megbízható.

Cim:

Denk Gusztáv

huszárőhadnagy, Miskolc

Városház-tér 2. sz.

2732

A LEGNAGYOBB ÁLLAMI ÉS ELSŐ DIJAKKAL KITÜNTETVE

Bogyay Gyula tájkertészete

tájkertész és kertépítő

BUDAPEST

Telefon 25—33. Kerttechnikai iroda: Telefon 25—63

2278

VII., Gizella-ut 15.

(Lakás: Stefánia-ut 1. szám.)

Nr. 514—1911.

a. f. c. sc. d.

Földbirtok és malomhaszonbérleti hirdetmény.

Alulírott igazgató választmány irodájában Naszódon 1912. évi július hó 10-én délután 4 órakor a naszódvidéki központi ösztöndíj-alap tulajdonát képező következő csicsókereszturi (Szolnok-Doboka vármegyében) ingatlanoknak 12 évre (1913—1925.) haszonbérbeadása iránt zárt írásbeli ajánlatokkal árverés fog megtartatni és pedig:

1. A csicsókereszturi 124 számú telekjegyzőkönyvben A + 1—3, 6—14, 17—19, 21—51 rendszám alatt foglalt ingatlanok és pedig:

- a) belső házhely, udvar és kert 9 hold 1547 négyzetes öl;
- b) 140 hold 875 négyzetes öl szántóföld az 1912 évbéli 100 nagyvékás őszi buza- vetéssel.
- c) kaszáló 55 hold 971 négyzetes öl.
- d) 4 holdnyi szőlőhely, melynek művelése megszüntetett,
- e) legelő 187 hold 1383 négyzetes öl,
- f) terméketlen föld 35 hold 1523 négyzetes öl: lakházak, gazdasági épületekkel,
- g) a csicsókereszturi-2, 14, 19, 39, 55, 66, 67, 68, 75, 85, 106, 129, 137, 138 és 139 számú telekjegyzőkönyvben bejegyzett 15 curialista, kik közül 14 köteles évenként 90 tenyeres napszámot, egy pedig 90 ökrös napszámot szolgálni saját élelmén, hasonlóképen 10 csicsókereszturi lakos, kik az alappal szerződési viszonyban állanak és öt 90—90 tenyeres napszámot, mások kevesebbet is szolgálnak és más munkát végeznek.
- h) a vadászati és halászati jogok.

A kikiáltási ár mint évi haszonbér 10000 koronában van megállapítva.

2. Öt kövü lisztelő malom a hozzátartozó és a 124 számú telekjegyzőkönyvben 185, 186, 187 és 188. helyrajzi szám alatt felvett ingatlanokkal.

A kikiáltási ár, mint évi haszonbér 2000 koronában van megállapítva.

A zárt írásbeli ajánlatokhoz bánatpénzzül a kikiáltási ár 10%-a készpénzben csatolandó.

Ajánlattevő ajánlatában tartozik nyilatkozni, hogy az árverési és szerződési feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti.

Az árverési és szerződési feltételek az alapok irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A naszódvidéki központi iskola és ösztöndíj alapok igazgató választmányától:

Naszódon, 1912. évi április hó 4-én.

2734

Elnök: Dr. D. Ciuta s. k.

Titkár: Dr. Simon Nestor s. k.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet“-től
 10-50 éves lejáratu
 olesó ingatlan jelzálog-kölcsönöket, szerzek
 konvertálok más intézeti terheket, rendbeszedem egy-
 attal az elhanyagolt telekkönyvi birtok és teherállapoto-
 kat, gyors és költséget kiméző eljárással.
 A „Nagyszebeni Földhitelintézet“-től
 adó- és egyéb levonásmentes, óvadékképes, különösen
 katonai óvadéknál alkalmas, a főzsdéken is jegyzett 50
 év alatt kisorsolandó

4 1/2 % -ot tisztán jövedelmező zálogleveleket.
 A szelvények költségmentesen az Intézetnél Nagysze-
 benben és a „Kolozsvári Kereskedelm. Banknál“ ki-
 fizettetnek 2018
A legmegbízhatóbban közvetitem:
 magán- és bérházak, birtokok és bérletek, erdők, bá-
 nyák és ezek termékeiük adás-vételi ügyleteit.
 Telefon: 859. sz.
Erdélyi erdő-, faanyag- és bányaügynökség
GOMBOS BENŐ Kolozsvár, FERENCZ JÓZSEF-UT
 A „Nagyszebeni Földhitelintézet“ kizárólagos ügynöksége. 13. SZÁM ALATT.

Szőlőkötöző-fonál
 jobb és olcsóbb mint a raffia.
ZSÁK és PONYVA
 a legjobb minőségben
 és legjutányosabban a

Fischer-féle
 zsák és ponyvagyárban Budapest
 Nádor-utca 31-33 sz. szerez-
 hető be. A Fischer-féle szab.
 impregnált szavatolt tiszta lenből
 készült vízhatlan ponyvák nagy
 strapa mellett is eltarthatnak 10-12
 évig. A 28 év óta fennálló Fischer-
 féle zsák- és ponyvagyár az ország
 legjelentékenyebb uradalmainak és
 viszonteladóinak szállítója.
 Pontos, szolid kiszolgálás.
Ponyvakölcsönző Intézet.
 Tessék ajánlatot kérni!
 2260

KOLOZSVARI TAKARÉKPÉNZTÁR és HITELBANK Részvénytársaság

Irodák:
 Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. szám. (Saját házában.)
 Üzleti órák reggel fél 9-től déli fél 2 óráig.
 Áruraktári osztály a pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám.
 Zálogház: Király-u. 3. szám alatt.
 Betéteket elfogad könyvecskékre vagy folyószámlára előnyös feltételek mellett
 és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza.
 Leszámit váltókat, kisorsolt és egyéb értékeket mérsékelt kamattal mellett.
 Jelzálogkölcsönöket készpénzben ad

ház- és földbirtokra

10-60 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat és tőketörlesztési hányad
 mellett.
 Jelzálogkölcsönöket konvertál igen előnyös feltételek mellett és minden ilyen
 ügyletet a lehető leggyorsabban bonyolít le.
 Értékpapirokat vesz és elad, ezek eladását közvetíti.
 Utalványokat állít ki külföldi piacokra.
 Árakra előlegel ad készpénzben, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva.
 Áruraktárát, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett.

I. oszt.
 kifogástalan, jégverés-
 és peronoszpora-mentes
 fajtisza szőlőoltványok
 darabonként 20 filléért
 kaphatók:
Scheiner M. és fia
 szőlőoltvány telepén
Teke, Kolozsmegye.
 Árjegyzék kívánatra bérmentve és ingyen. 2661

Szuperfoszfátot
 és minden egyéb mü-
 trágyaféléket ajánl a
 2666
Mütrágyát
Értékesítő
Szövetkezet
 Budapest, V. kerület,
 Fürdő-utca 8-ik szám.

Szőlő-oltvány eladás.
 Nagymennyiségű kiváló szép egy és két
 éves gyökeres fásoltvány Riparia porta-
 lis alanyon: olasz Rizling, Muscat Otto-
 nel, zöld Veltelini, zöld Szilvái, piros
 és fehér Chasselas, Ezerjő, fehér Malaga
 szokványminőségben kaphatók: I. oszt.
 egy éves 110 kor., két éves 140 korona
 ezre. — Csabagyöngye I. oszt. 20 kor.
 száza, II. oszt. 50 korona ezre. 2730
 Csomagolás önköltségen,
 Lázár József szőlőbirtokos
 Modor, (Pozsonymegye.)

Eladó
 a magyarigeni kincstári birtokon:
 6000 drb. I. osztályu és
 16000 drb. II. osztályu
 gyökeres Riparia Portá-
 lis szőlő vessző.
 Az első osztályunak ezre 32 kor.
 a másodosztályunak ezre 16 kor.
 Megrendelhető a m. kir. vincel-
 lér iskola igazgatóságánál
 Nagyenyeden.

MATUTSEK JÓZSEF
 KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.
 Ajánlja általánosan elősmert saját műhelyben készült
FÉRFI és NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.
 Vidéki megrende-
 lések mérték után
 de legbiztosab-
 ban egy használt,
 a lábra találó cipő
 beküldésével a
 legjobb anyagból
 és divat szerint le-
 hetőleg gyorsan
 teljesíttetnek.
 2019

A Heller-féle „KING“
 gyorsmeszelő és
 fertőtlenítő gép.
 az ecset
 munka 20-
 szorosát
 teljesíti,
Legnagyobb megtakarítás
 időben,
 pénzben
 és anyagban!
 A „King“ kiváló gyorsmeszelő- és fertőtlenítő-gép sokoldalú
 használhatósága miatt egy mezőgazdaságban sem nélkülöz-
 hető. A szivattyúk teljesen tömör sárgarézből készülnek, javítá-
 sok majdnem teljesen kizártak. „King“ tömlővezetékekkel többet
 teljesít, mint 20 ember ecsettel és mindenféle állványozás
 és előmunkálatot feleslegessé tesz.
 Ezen gép egy nap alatt kifizetődik.
 Gyártok azonkívül: 2684
Pittore és Triumph
 nevű gyorsmeszelőt is.
 Meszelőm szivattyút azonnal kicserélhető golyós szelőkkel vannak ellátva,
 tehát nincsen eldugulás, nincsen piszkálás. Meszelőm ára (teljes felszerelés-
 sel és gyümölcsfák permetezésére alkalmas két vagy háromágú (szórával)
 60 koronától 320 koronáig.
IG. HELLER, Bécs, II., Prater Schrotzberg-Strasse 1.
 Kéjének leírást. Képviselek kerestetnek.

Párisi világkiállítás 1900. Grand Prix.

KWIZDA FERENCZ JÁNOS

Korneuburgban, Wien mellett.

az osztr.-magy. cs. és kir., a román kir. és bolgár kir. udvaroknak állatgyógyászati cikkekben szállítója, szabadalomtulajdonos, kerületi gyógyszerész

KWIZDA-féle RESTITUTIONS-FLUID

mosóvíz lovaknak.

Ara egy üveg 2 korona 80 fill.

50 év óta használják udvari istállóknak és versenyistállóknak, nagyobb megerőltetések előtt és után erősítőszert az erő visszaszerzésére, továbbá az izmok merevsége esetében stb., a lovakat a trainingben erőpróbákra képesíti.

Címke- és csomagolás védve; valódi csak a fent látható védjeggyel.

Kwizda-féle

békavarkenőcs lovak és szarvasmarhák számára, 1 tégely 2 kor.

Blister,

szürke, erős bedörzsölés, 1 tégely 2 kor.

Patakenőcs,

merev és törődött paták megvédésére, 1 szelence à 400 gr. K 2.50 fill.

Pataragasz,

mesterséges pataszaru, 1 rudacs 1 kor. 60 fill.

Kwizda-féle Kresolin-kenőcs patakonzerváló szer, 1 szelence à 1/2 kiló . . . 2 kor. 20 fill.

Köllka-pilulák, lovak és szarvasmarhák számára, 1 szelence 3 kor. 20 fill., 1 karton 1 kor. 20 fill.

Gillszta-pilulák, lovak számára, 1 bádogszelence ára kor. 3.20, 1 karton kor. 1.20.

Hashajtó-pilulák, lovak számára (Physie), 1 bádogszelence 4 korona. 2660 I.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve és naponkénti postai szétküldés a főraktár által: Kwizda Ferenc József cs. és kir. udvari száll., kerületi gyógyszerész, Korneuburg, Wien mellett.

Kérjük gyárunkat meglátogatni.

Az összes **Gépek és formák** 2681 I.
homok értékesítésére.

Cementtetőcserepyártógépek, betonürtömbgyártógépek, cementfalazótéglyagyártógépek, cementalagcsógyártógépek.

FORMÁK

csatornázási csövek, lépcsők, kerítésoszlopok stb. előállítására.

KÖTŐRÖK. PRÉSEK

BETONKEVERŐK.

L. C. M.—Cementfestékek.

Különlegességi gépgyár.

Dr. Gaspary & Co. Markranstädt, Leipzig mellett (Németország).

443 sz. árjegyzék díjmentesen.

10% azaz tíz százalék

díjvisszatérítést ad

Gazdák Biztosító Szövetkezete

mindazon biztosított tagjainak, kik 1911. évben akár egy, akár több évre-nála jégkár ellen biztosítottak, ha 1912. évben ismét a Szövetkezettől fognak jégkár ellen biztosítani.

Igazgatóság:

Budapest, VIII., Baross-utca 10.

Vezérképviselőségek: Arad, Budapest, Brassó,

Debrecen, Kaposvár, Késmárk, Karlóca, Kolozsvár, Komárom, Losonc, Miskolc, Nagybecskerek, Pozsony, Szeged, Székesfehérvár, Temesvár.

Főképviselőségek: Békéscsaba, Dicsőszentmárton, Eger, Homonna, Ipolyság, Kassa, Kovászna, Kapuvár, Marosvásárhely, Nagyvárad, Nyiregyháza, Pápa, Pécs, Szabadka, Szombathely, Szekszárd, Tapolca, Veszprém, Zombor, ahol bővebb felvilágosítások kaphatók és biztosítási ajánlatok benyújthatók. 2008

Uradalmi számadások
átvizsgálását elvállalja e téren nagy gyakorlattal bíró **szakember.**
Cím a kiadóhivatalban.

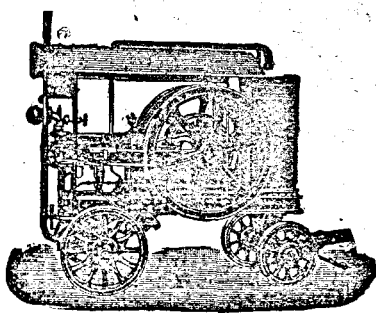
Elsőrendű BENZINLOKOMOBILOK

szolid és erős kivitelben

Warchalowski J. motorgyár magyarországi fiókja

Budapest,

VI., Váci-körút 37. szám.

Gyár:

Wien III., Paulusgasse 3.

Legrégibb speciális motorgyár. 3000 motorunk üzemben.

Kedvező fizetési feltételek. — Költségvetés és mérnöki látogatás díjmentesen.

Fekvő- és állóhengerű benzinmotorok, magasnyomású nyersolajmotorok.

2685

DINNYEMAG.

Gondosan elkülönítve termelt, következő fajtisza, kitűnő minőségű válfajokban kapható:

Sárgadinnyék: Achnebát, Ananász zöldhúsú, Ananász vöröshúsú, Ananász cantaloup, Bem tábornok, Bellefardé cantaloup, Bomba sárgahúsú, Bomba zöldhúsú, Composité, Composité sárgahúsú, Lind Jenny, Magit, Muscatello, Carmelita Cantaloup, Non plus ultra zöld, Non plus ultra sárga, Párisi prescott cantaloup, Sirimpecek, Tiszagyöngye, Tiszagyöngye muskotály, Kacánka,

Turkesztán gömbölyű Turkesztán sárgahúsú, Turk. zöld, Turk. nagy zöld, muskotály, Turk. Pósa-féle, Corfui téli.

Goregdinnyék: Apafai, Athénei, Aransárgabélű, Debreceni korai, Fazekas-féle, Fehérbélű, Hevesi, Hálasi Hortobágy, Luby-féle, Marosvászky-féle, Narancs-görög, Ónody-féle, Páratlan Sámsoni.

Fajtánként:

50 szemes adag	50	5 fészeknek kénytelen vetésére	— 20 kor.
100	100		1.00
100	100		3.00
2500	250		7.00
5000	500		12.00
8000	1000	(egy holdra való)	20.00

Öt holdon felüli rendelésnél külön kedvezményt, a megrendeléshez nyomtatott termelési utasítást ad s kiváltképp árjegyzékkel szolgál:

Biró Pál kertgazdasága

Debrecen.

2728

Ugyanott különböző Ananász, Skálát és Hónapos fajú szamóca plánták kaphatók, 10 drb 60 fill., 25 drb 1.20 f., 50 drb 2 kor., 100 drb 3 kor., 1000 drb 20 kor.

Ha „FORHIN“-nal permetez,

2686

I - SZOR
kevesebb
a gond,
II - SZOR
kevesebb
a munka,
III - SZOR
kevesebb
a munkabér!

mert a „FORHIN“ a

sokszorta megjavított
bordói keverék

kész állapotban nagyon erősen tapad a nedves levélre is,
Bármily harmatnál permetezhet vele. Semmi üledéke nincs

[Számítalan elismerő nyilatkozat!]

Gyártjuk az eddig Dr. Aschenbrandt
szabadalmát képezett **Rézkénport és bordói port is.**

FORHIN-gyártó, Budapest,
VI., Váci-ut 93.

kérjen ingyen és bérmentve leírást.

ÁLLAMILAG ÓLOMZÁROLT

ERDÉLYI hegyvidéki **LÓHEREMAG**, mely ki-
fagyásnak legjobban ellentáll, takarmányhozama
pedig legkedvezőbb, továbbá ólomzárolt **lucerna-**
mag, nálunk legjutányosabban kapható.

Mintázott ajánlatokat kívánatra azonnal küldünk.
Az elszállítás **Kolozsvár** vagy **Marosvásárhely**
vasúti állomásról történik, készpénz fizetés ellen.
Előzetes megállapodásnál őszkor fizetendő váltóra
is eladunk.

Klein József és Testvére,
Kolozsvár és Marosvásárhely.

2727

Takarmány- répamag.

A Cserháti tanár által

meghonosított

óvári

(Olajbogyóhoz hasonló, de bőveb-
ben termő és tovább eltartható)

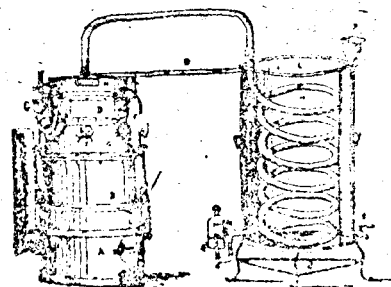
Kapható:

Gróf Teleki Arvéd,

drassói uradalmában
posta: **Koncza.**

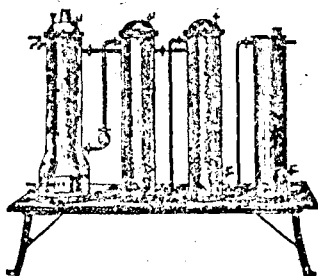
Legújabb gyümölestörköly és bor-
seprű lepároló készüléket, vízfürdős
kazánnal, minden alaku pálinkafőző üstöt, új szeszdó
előírás szerint készít. Borhevíítő pasteurizáló készülékek
hűtővel a legjobb minőségben és csinos kivitelben szállít, gyári
berendezések és felszerelésére ajánlja magát:

Gállik Lajos rézműves-mester
BUDAPEST, VII., Kertész-utca 8. szám.

Képes árjegyzéket bérmentve küld.

3598

Ócska rezet folyó árban becsérl.

A legkiválóbb fajta nemesített
gyümölcsfák

kaphatók **Hoffmann Ignác**

Szeged

2689

ujszegedi 50 kat. hold területen levő
gyümölcsfaiskolájában.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szőlőtelepítők!

A sikeres telepítés első feltétele a jó anyag és
a kellő alanyfajta alkalmazása!

Ajánljuk: saját termelésű fásoltványainkat, amerikai sima és gyökeres, európai
sima vesszőinket, teljesen kifogástalan elsőrangú minőségben.

Marosmenti Szőlőoltványtelep Szövetkezet.

Központi iroda: Marosvásárhely Széchenyi-tér 52 sz.

Telep: 120 kat. hold területtel.

Telefon szám: 3.

Sürgőnycim: Szőlőtelep Marosvásárhely.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.